

Pravidla turnaja silných lukov

Všeobecné pravidlá

Na turnajoch združenia silných lukov Českej a Slovenskej republiky (ďalej CSWBS) sú súťažiaci povinný používať iba náčinie v súlade s pravidlami uvedenými v odstavcoch *Kategórie lukov* a *Šípy* tohto článku, ktoré bude pred turnajom skontrolované poverenou osobou. Za toto vybavenie odpovedá vlastník, pričom je povinný dbať na jeho funkčnosť a spoľahlivosť, aby nedošlo ku zraneniu osoby alebo poškodeniu cudzieho majetku. Ak poverená osoba pri kontrole zistí nespôsobilosť použitého náčinia, môže zakázať jeho použitie v turnaji. Kontrola môže byť vykonaná i v priebehu turnaja.

Podľa veku a pohlavia sa súťažiaci rozdelia do nasledovných kategórií:

- *Muži*
- *Ženy*
- *Juniori* (muži i ženy pod 18 rokov)

Súťažiaci kategórií *ženy* a *juniori* sa s povolením organizátora môžu zapísať do kategórie *muži*.

Súťažiaci sa ďalej rozdelia v každej z uvedených kategórií podľa typu používaného luku. Typy lukov a podmienky kladené na strelecké vybavenie sú uvedené v odstavci *Kategórie lukov* tohto článku.

V prípade záujmu sa strelec môže zúčastniť turnaja s dvoma lukmi rôzneho typu označených ako „primary bow“, resp. „secondary bow“. Luky behom turnaja už nesmie meniť. Jeho dosiahnuté výsledky sa ďalej hodnotia nezávisle v príslušných kategóriách.

V prípade malého počtu účastníkov v jednotlivých kategóriách môžu byť niektoré z nich zlúčené dohromady podľa uváženia organizátora. Organizátor môže taktiež obmedziť počet účastníkov. Tí, ktorí si včas neposlali prihlášku preto nemusia byť pustený do súťaže.

Účastníci turnaja by nemali požívať alkohol a iné omamné látky.

Vyhodnocovanie turnaja

Cieľom turnaja je objektívne zhodnotiť schopnosti strelca v tradičnej anglickej lukostrelbe vo vopred dohodnutých disciplínach:

- *Flight* = strelba do diaľky
- *Clout* = strelba ku vlajke
- *Target* = strelba do terča

Pravidlá každej disciplíny a ich bodovanie sú špecifikované ďalej v texte. Vzhľadom ku objektívnemu zhodnoteniu schopností strelca sú všetky disciplíny ekvivalentné (vyhodnocujú sa rovnako).

Vyhodnocovanie turnaja vykonáva organizátorom poverená osoba na základe týchto pravidiel:

1. Vyhodnotí sa poradie súťažiacich v každej disciplíne zvlášť podľa dosiahnutých bodov (pre body vid' pravidlá disciplín), t.j. každému sa po rade priradí prirodzené číslo odpovedajúce jeho bodovému zisku (skóre) v danej disciplíne, pričom súťažiacemu s najvyšším skóre je priradené číslo 1, súťažiacemu s druhým najvyšším skóre je priradené číslo 2 atď. príslúchajúce pozícií. Pokiaľ dvaja alebo viac zúčastnených dosiahne rovnaké skóre, umiestnia sa na rovnakej pozícií s hodnotou nasledujúcou po predošlom mieste, kde sa miestom myslí počet súťažiacich s vyšším alebo rovnakým skóre¹. Ďalším bude priradená pozícia nasledujúceho miesta.

¹ Príklad poradia: 1,2,2,2,5,6,7,8,8,8,8,8,14,... Miesta sú samozrejme od 1 do 14,...

2. Každému súťažiacemu sa ďalej priradí číslo rovné súčtu jeho pozícií vo všetkých súťažných disciplínach.
3. Celkové umiestnenie v turnaji sa vyhodnocuje podobne bodu 1. tohto odstavca s tým rozdielom, že čím je dosiahnutý súčet pozícií podľa bodu 2. súťažiaceho menší, tým lepšie umiestnenie získal. Turnaj vyháva súťažiaci s najmenším súčtom pozícií. Ak sa vyskytnú rovnaké súčty pozícií na prvých troch miestach, je preferovaný súťažiaci ktorý (podľa uvedeného poradia):
 - a. má viacej prvých miest v samostatných disciplínach,
 - b. má menší počet nulového skóre za celé disciplíny (disciplíny hodnotené ako celok, nie nulových zásahov v niektorej z nich),
 - c. má silnejší luk,
 - d. má väčší súčet nastrieľaných vzdialeností.

V prípade zhodnosti výsledkov i podľa dodatočných kritérií končia súťažiaci na rovnakej celkovej pozícií.

Strelecké disciplíny

V tejto časti sú špecifikované pravidlá troch základných streleckých disciplín *flight*, *clout*, *target*. V prípade nerešpektovania pravidiel môže byť súťažiaci vylúčený z turnaja bez akejkoľvek náhrady. Na každom turnaji usporiadanom CSWBS by súťažiaci mali overiť svoje schopnosti práve v týchto základných disciplínach. Zámena niektorej z nich organizátorom za inú súťažnú disciplínu je možná iba v prípade včasného vytýčenia jasných pravidiel náhradnej disciplíny, no najneskôr pred začiatkom turnaja. Prerušenie, prípadne úplne vynechanie súťažnej disciplíny je povolené iba v prípade závažných okolností alebo nepriazni počasia. Organizátor turnaja má navyše povinnosť zabezpečiť primerané podmienky ku jednotlivým disciplínam predchádzajúc zraneniam osôb (ako súťažiacich, tak i divákov a okoloidúcich) alebo poškodeniu majetku. Zapisovanie bodov v disciplínach robí poverená osoba, pričom súťažiacim sa zakazuje akákoľvek manipulácia so šípmi použitými v súťažnom kole disciplíny nachádzajúcimi sa v bodovanej oblasti až do zapísania ich výsledkov. Ak súťažiaci vystrelí väčší počet šíпов ako bolo potrebné v danej disciplíne, za každý ďalší šíp nad horný limit je mu odpočítaný jeden jeho zásah odpovedajúci najlepšiemu dosiahnutému výsledku. Šípy mimo bodovanú oblasť nebudú hodnotené, súťažiaci ich môžu odobrať.

Flight

Cieľom disciplíny *flight* je dosiahnuť čo najväčšiu vzdialenosť pri streľbe lukom so štandardizovanými šípmi. Typy používaných šíпов sú:

- *British longbow standard arrow (BLBS)*
- *Livery arrow*
- *Quaterpound arrow*
- *Flight arrow*

Ich špecifikácie sú uvedené v článku [1], resp. [2].

Súťažiaci strieľajú najviac dva šípy rovnakého typu v jednom kole zo stanovišťa na to určeného iba do vyhradeného úseku tejto disciplíny na pokyn poverenej osoby. Z kola sa zapíše lepší výsledok (ten väčší). Ak súťažiaci nevystrelil nejaký typ šípu, automaticky sa mu pripisuje nulová vzdialenosť.

Súťažiaci získa práve toľko bodov, koľko je jeho dosiahnutá vzdialenosť v metroch (prípadne yardoch) zaokrúhlená na jednu desatinnú cifru, resp. podľa presnosti použitého prístroja. Meranie vzdialenosti sa realizuje pomocou vhodného digitálneho diaľkomeru. Vyhodnotenie disciplíny prebieha podľa postupu uvedeného v odstavci tohto článku *Vyhodnocovanie turnaja*, kde sa podľa bodu 1 súťažiacim priradí poradie pre každý typ šípu. Podľa bodu 2. sa tieto poradie sčítajú do celkového poradia v disciplíne. V ďalšom hodnotení sa pracuje s týmito súčtami.

V prípade bezpečnostných alebo iných dôvodov môže byť strelba s nejakým typom šípu vypustená.

Clout

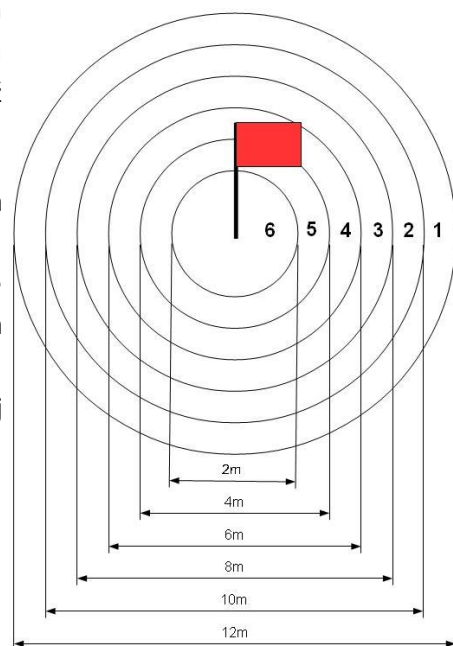
V disciplíne *clout* majú súťažiaci za úlohu streliť svoje šípy čo najbližšie ku súťažnej značke, kde jej vzdialenosť od miesta vyhradeného na strelbu je 185 yardov (169,1 metrov) pre kategóriu *muži* a 185, resp. 140 yardov (128,0 metrov) pre kategórie *ženy* a *juniory* podľa vlastného výberu. Ako značka je použitá vlajka upevnená na tyči. Rozmery vlajky pritom musia byť také, aby bola dobre viditeľná. Doporučený rozmer je 100cmx150cm. Tyč vlajky je volená tak, aby po upevnení vyčnievala od zeme aspoň 150cm. Súťažiaci strieľajú v troch súťažných kolách spolu 18 šíпов, vždy 6 šíпов v každom kole. Začiatok každého zahajuje poverená osoba. Po dostrieľaní všetkých šíпов každého zúčastneného dá poverená osoba pokyn na ukončenie kola. Účastníci turnaja už nesmú ďalej strieľať. Následne sa idú zozbierať šípy a zapísať dosiahnuté bodové skóre. Šípy mimo bodovanej oblasti môžu súťažiaci odobrať. Bodovaná oblasť je rozdelená na podoblasti ohraničené kružnicami so stredom na osi tyče použitej vlajky, ktoré sú viditeľne vyznačené na zemi. Susedné kružnice vymedzujú bodovú zónu. Zásahom, resp. prítomnosťou šípu v tejto zóne (šíp môže odskočiť a pod.) súťažiaci získa počet bodov ku nej prislúchajúci. Celkový počet bodov je potom súčtom bodov za jednotlivé zásahy vo všetkých súťažných kolách. Rozdelenie bodovanej oblasti s bodmi (viď tiež obrázok 1):

- Polomer najmenšej kružnice je 1 meter. Bodová hodnota za zásah je 6 bodov.
- Počet kružníc je 6, pričom polomer nasledujúcej je vždy o 1 meter väčší a body príslušné tejto zóne sa znižia o 1.
- Pokiaľ šíp zasiahne tyč vlajky alebo vlajku tak, že v nej ostane zabodnutý, počíta sa zásah ako zásah stredovej zóny.

Vyhodnotenie prebieha podľa bodu 1. odstavca *Vyhodnocovanie turnaja*.

Target

Úlohou súťažiacich v disciplíne *target* je trafiť terč na pevne určenú vzdialenosť 100 yardov (91,4 metrov) na rovine z miesta na to určeného. Terčovnica je umiestnená na vhodnom stojane a je natočená v smere strelby. Doporučená je tradičná slamená, no v prípade potreby môže byť aj z iných materiálov. Bodovaná oblasť je kruh priemeru 120cm. Organizátor má povinnosť zabezpečiť dostatočne pevné terče, aby nedošlo k úplnému prejdeniu šípu. Inak v takom prípade musí zaistiť, aby bolo možné spoľahlivo zistiť, či šíp terčom prešiel a zasiahol

Obrázok 1. Bodované oblasti disciplíny *Clout* (pre CSWBS poskytol Jan Fiala).

bodovanú oblasť alebo nie. Strieľa sa 18 šípov v troch súťažných kolách, vždy 6 šípov v každom kole. Začiatok a koniec každého zahajuje poverená osoba. Súťažiacim je priradený počet bodov rovný práve počtu všetkých zásahov bodovanej oblasti. Vyhodnotenie prebieha podľa bodu 1. odstavca *Vyhodnocovanie turnaja*.

Oficiálny fligth CSWBS

Z dôvodu možnosti porovnania výsledkov a súťaženia na medzinárodnej úrovni, usporadúva CSWBS samostatne strieľanú disciplínu *flight*, ktorá sa riadi výlučne pravidlami flightovej súťaže English Warbow Society (ďalej EWBS). Pravidlá súťaže ako aj požiadavky na strelecké vybavenie udáva článok [1], resp. anglický originál [2]. Disciplína je zaradená v deň turnaja pred začatím alebo po skončení samostatného turnaja CSWBS podľa uváženia organizátora. V prípade konania viac dňového turnaja je možné ju zaradiť v iný deň ako hlavný turnaj. Účasť v tejto disciplíne je dobrovoľná a nemá vplyv na hodnotenie v turnaji. Priebeh disciplíny je podobný turnajovej disciplíne *flight*, no súťažiaci sa môžu zúčastniť aj kategórie *welsh class*, ktorej podmienky sú uvedené v [1], resp. [2]. Súťažiacemu sa povoľuje zúčastniť sa s najviac dvoma lukmi označenými ako „primary bow“, resp. „secondary bow“, pričom môžu byť rôzne od tých použitých v turnaji CSWBS.

Kategórie lukov

V turnajoch CSWBS je súťažiaci povinný používať luk anglického typu vyhovujúci jednej z nasledujúcich kategórií² vychádzajúcich so špecifikácií EWBS. Spodný limit náťahovej sily je 70 libier pri danej dĺžke náťahu v kategórii *muži*. Kategórie *ženy*, *juniori* a súťažiaci nad 60 rokov nie sú obmedzený použitou silou. V prípade členstva CSWBS sa prvý rok môže povoliť nedodržanie limitu.

Mary Rose class – „spirit of the original“

Definícia luku vychádza z nálezov lukov potopených na anglickej lodi Mary Rose (ďalej MR) roku 1545. Luk musí byť vyrobený podľa tohto vzoru z tísavého dreva a musí spĺňať nasledujúce:

- Luk nesmie byť kratší ako najkratší z MR lukov (medzi zárezmi tetivy 67“).
- Profil luku musí odpovedať ktorémukoľvek z MR profilov.
- Úprava teplom môže byť použitá na vyrovnanie tyče, no nesmie sa použiť na dosiahnutie neprirodeného reflexu. Luk nesmie vykazovať žiaden dodatočne spôsobený reflex.
- Priehyb luku musí byť po celej dĺžke.
- Pomer hrúbky a šírky je približne 5/8 pozdĺž celej dĺžky luku.
- Brucho luku je nejako profilované³ (nesmie byť ploché a pod.) a luk nemá rukoväť alebo inú pokrývku.
- Špičky z rohoviny sú odporúčané na ochranu dreva.

Meane wood

Luk vyrobený z jedného kusu ľubovoľného iného dreva dostupného stredovekému výrobcovi lukov, napr. jaseň alebo brest. Kvôli neprítomnosti spoľahlivých historických prameňov, rozmery „meane wood“ lukov nie sú ďalej špecifikované. Vzorom ostávajú luky z Mary Rose až na:

² Podmienky sa mierne odlišujú od definícií EWBS, porovnaj [1], resp. [2].

³ „Slab-sided“ profil je povolený v prípade dostatočného zaguľatenia hrán a miernej konkavity brucha luku.

- Úprava teplom môže byť použitá na vyrovnanie tyče alebo vytvrdenie brucha luku, no nesmie sa použiť na dosiahnutie neprirodzeného reflexu. Luk nesmie vykazovať žiaden dodatočne spôsobený reflex.
- Priehyb luku nemusí byť po celej dĺžke a pomer hrúbky a šírky je najviac 1:1,6 pozdĺž celej dĺžky luku.

Non historical

Laminované luky z dreva, prípadne bambusu, vzoru kategórie *Meane wood* sú zaradené do tejto kategórie, podobne ako luky s hocikým spojom v rúčke, vyrobené z dreva v stredoveku nedostupného (napr. osage a pod.) alebo luky s „backingom“, pričom splňujú nasledovné:

- Na luk sú použité najviac štyri vrstvy.
- Luk neobsahuje syntetické alebo živočíšne lamely, no môže mať rukoväť.

Opravy

CSWB povoľuje nasledujúce opravy lukov:

- Vlepenie nového dreva rovnakého druhu môže byť použité na opravu kompresných prasklín, hrčíc od konárov a pod.
- Omotanie problémových miest je dovolené, pokiaľ spolu nečiní na luku viac než 6“ dĺžky.
- Napúšťanie prírodnými produktmi sa povoľuje.

Upozornenie: Luky súťažiacich v kategóriách *ženy* a *juniori* môžu byť kratšie, no musia mať primeranú dĺžku.

Šípy

Súťažiaci na turnaje organizované CSWBS potrebujú aspoň 6 kusov šípov. Tieto by mali obsahovať aspoň jeden kus z každého zo štandardných šípov potrebných pri disciplíne *flight*. Ak súťažiaci nemá potrebné šípy, ochudobňuje sa o body. Turnajové šípy musia vo všeobecnosti splňovať:

- Šíp je primeraný stredovej Európe.
- Driek šípu je vyrobený z dreva.
- Letky sú z prírodného peria.
- Použitý je kutý hrot, prípadne iný historicky dochovaný (napr. „medieval blunt“) s výnimkou flightových šípov.
- Rohovinová doštička na spevnenie zárezu na tetivu sa odporúča, no self drážka je prípustná.
- Použitie umelých materiálov (okrem povrchovej úpravy) sa neodporúča. Pustenie takého šípu je na zväžení kontrolóra.

Za CSWBS Dávid Matejov.

Referencie

[1] Czech and Slovak warbow society, *Soubor pravidel pro střelbu ze silných luků, pro výrobu šípů dle předpisu EWBS a pro hodnocení turnajů CSWBS*, dostupné online na :

<<http://www.cswbs.org/index.html>>

[2] The english warbow society, dostupné online na :

<<http://www.theenglishwarbowsociety.com/index2015.html>>